

“അവരു വരും. പോളേ!”

വക്കിയുടെ ശരീരം തളന്ന്. അയാൾ വഴിയിൽ ഇരുന്നു. എലി അയാളെ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു.

“എൻറു മകളു വരും?”—വർക്കി ആകാശത്രക്ക് നോക്കി ചോദിച്ചു.

“വരും—അവരു വരും.”

“അവരു വരുവല്ലതെങ്കാം...”എന്നൊന്നാണു കെടുക്കാം.—അയാൾ ആ മല്ലിൽ കിടന്നു. എലി അയാളുടെ തലയെറ്റു മടിയിൽവച്ചു.

“എലി, അവരു...അവരു വരുവല്ലതെങ്കാം...”—അയാൾ എലിയുടെ കൈ പിടിച്ചു നേരുവിലമരിഞ്ഞു.

“കത്താവോ!”—അയാൾ ഒന്നു പിടിഞ്ഞു. വാ പിളന്മാറ്റുവാൻ തുടങ്ങു.

“കത്താവോ!”—എലിയുടെ വേദന അല്പത്തും താഴ്ചയായി തുപ്പിച്ചുതാണെന്നു. അവർ പിാകോട്ടു മരിഞ്ഞു.

“അമേ! അപ്പോ!”—അങ്ങനെ വിളിച്ചുകൊണ്ട് അന്നു കാണിയെത്തീ.

അവർ ഉച്ചതിൽ നിലവിളിച്ചു. അയല്ലാർ ഉണ്ടാണെന്നുണ്ടി. ബുള്ളപ്പാൻകാലമായപ്പോഴേക്കാം വക്കിയുടെ മുതഃ ശരീരത്തോടൊപ്പം ഭോധരഹിതയായ എലിയേയും വിച്ചിൽ കൊണ്ടുവന്ന തില്ലായിൽ കിടത്തി. അന്നു അപ്പുന്നും മുതഃരീരത്തിന്നും കാല്പിക്കുന്ന താടിക്ക് കൈയുംകൊടുത്തിരുന്നു. അവർ കരണ്ടില്ല. എലി ഇടയ്ക്കുടെ നെട്ടി എഴുന്നേല്ലും. സ്വപ്നം തിരിലെന്നപോലെ അവർ ചോദിക്കും:

“പോയാ? പോയാ?”

അപ്പുന്നമാരെയും ബന്ധുക്കളെയും ഉപേക്ഷിച്ചു. ജാതിക്കാരെയും നാടുകാരെയും ധിക്കരിച്ചു. അഭ്യർത്ഥിയിൽ അയാളുടെ ഇരണ്ണിന്തിരിച്ചതാണവർ. അയാളുടെ കൈയും പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവർ ബന്ധുക്കും നടന്ന—പുതിബന്ധം അജീലുവെച്ചു. ദുഃഖത്തിനും പുതിബന്ധം അജീലുവെച്ചു. സമ്മദ്ധതിൽ ആ ആത്മാക്കൾ നോക്കി. അവർ ചുംചുംകും മായുമ്പുണ്ടായി.

“പോയാ? പോയാ?”—അവൻ ശ്രദ്ധയിലേക്ക് ചോദിക്കുകയാണ്.

എതം ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല. അന്ന അഫ്ഫോഴം താടിക്ക ഏകയുംകൊച്ചുത്തിരുന്നതെ ഉള്ള. ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു ഉയർത്താണ്. മരറാർലു ഉയരവാൻ ഭാവിക്കുകയാണ്.

*

*

*

അഞ്ചാണിയേയും, റോക്കിയേയും, മത്തായിയേയും, സൈമൺയും പുഡ്യൂരായ കൊച്ചുപ്പേരേയും ശൗരിയേയും മറ്റു പ്രിലരേയും ചോലീസ് ലോകപ്പുൽ അടച്ചിരിക്കുകയാണ്. സ്വയംഭാസികൾ പറഞ്ഞു, വെള്ളക്കാവൽ അവിടെനിന്ന് നിലവിളികൾ കേൾക്കാമായിരുന്ന എന്ന്.

നേരു വെള്ളത്തഫോർ ആലപ്പുഴപ്പുത്രാ താണിന്റെ പരിസരങ്ങളിൽനിന്ന് കു കൊച്ചുക്കാറടിക്കവാൻതുടങ്ങി, പട്ടണത്തിലേക്ക്.

“ചാവാമെടാ, നമുക്കെല്ലാവക്കും ചാവാം!”—ഹടവഴിയിലൂടെ റോധിലേക്ക് ഹരച്ചുകയറിയ തൊഴിലാളികളിലോ തത്തൻ ആവേശകൊണ്ട്, സ്പയംമരണം, വിളിച്ചുപറയുകയാണ്.

“കൊറേശക്കാറേശ ചാവണേല്യം, കനിച്ചുചാവേണ്” നിലതു്.”—മരറാതെ തൊഴിലാളി എററുപാത്തു.

“നമ്മലൂണിച്ചാപ്പിനെ, നമ്മെ ആരാണ് കൊല്ലുന്നതു്?”—മരറാത്തതൻ ചോദിച്ചു.

“കനിച്ചുടാ, നമ്മലൂണിച്ചു്!”—വേരാത്തതൻ ആച്ചോദനത്തോച്ചുടി അത്യച്ചത്തിൽ വിളിച്ചുപാത്തു.

“കനിച്ചു്—നമ്മലൂണിച്ചു്!” — ഏല്ലാവരം ഒപ്പും വിളിച്ചുപാത്തു.

എല്ലാ റോധുകളിലൂടെയും അങ്ങനെ തൊഴിലാളികൾ പ്രബഹിച്ചു. ആയിരമായിരം മുക്കകളിൽനിന്ന് ചുട്ടെള്ള നിഗ്രഹങ്ങൾ ഉയൻ. കനാചേരൻ, ആയിരമായിരം കണ്ണങ്ങളിൽനിന്നതുവിച്ച പ്രതിജ്ഞകൾ കനിച്ചുചേരൻ, അതുകൊപ്പത്തിൽ ഹടക്കുക്കണ്ണളായി പ്രതിയന്നിച്ചു.

അതു മനഃസ്ഥി!—ആ ചടച്ച മനഃസ്ഥി!—അയാൾ ഒ

പ്രവാഹങ്ങൾക്കുംയിലുടെ മിന്നൽപോലെ പാതയുകാണ്ടി തന്ന. വാരിമുതലാളിയുടെ ഫാഫറിന്റെരാറിൽ നിന്നുതന്ന ചുപ്പൻ, ആ ചട്ടമനസ്യുന്ന ചുണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് കൊച്ചുമുതലാളിയോട് പറഞ്ഞു.

“അവനാണോ!—അവനാണോ കൊച്ചുക്കാരൻ!”

ഫാഫറികളുടെ ഗേരുകൾ തുന്നക്കിടന്നിരുന്നു. പദ്മ, തൊഴിലാളികൾ അക്കരു കെന്നില്ല. തരീകൾ ചലിച്ചില്ല. റോഡുകളുടെ മുക്കുളില്ലോ പീടികകളുടെ മുമ്പില്ലോ ചോലവു സിംഗണ്ണളുടെ കിഴില്ലോ ബോട്ടുജട്ടിയില്ലോ സ്വർഘ്ഗ്യാശംഖില്ലോ തൊഴിലാളികൾ മുട്ടംകൂടി നിന്നു.

“വക്കി ചത്തു.”—അതൊരു മമ്മരശ്ശേഖ്യമായിരുന്നു, വളരെ വേഗം. ആ മമ്മരശ്ശേഖ്യം വ്യാപിച്ചു. അതു വ്യാപിച്ചതോ കൂടി അതിനു തുപ്പേരേംമുണ്ടായി:

“വക്കിനെ കൊന്നോ!”

“ആരാണോ വക്കി?”—കയ തൊഴിലാളി ചോദിച്ചു.

“വക്കിയാ? അന്നോനാണിടേം റോക്കിടേം അപ്പനാണോ വക്കി.”

അന്നോനാണിയേയും റോക്കിയേയും എല്ലാവക്കു, അറിയാം. അവയുടെ അപ്പനയാണോ കൊന്നതു! ആതു?

“അന്നോനാണിടെ അപ്പനന കൊന്നതാരാണോ?”

എല്ലാവതം ആ ചോദ്യം ചോദിച്ചു. അതു ഉത്തരവും തന്നില്ല.

“എല്ലാവതം അന്നോനാണിയുടെ വിട്ടിലേക്കു!”—അതു കയ മമ്മരശ്ശേഖ്യമായിരുന്നു. അതു വളരെവേഗം വ്യാപിച്ചു.

“നമ്മളിനീം മുണ്ടാണ്ടിയും, നമ്മളെ ഓരോത്തുരേം കൊല്ലും.”—കയ തൊഴിലാളി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അധികം അടുത്തു നിന്നുതന്ന മഹാരാത തൊഴിലാളി ചോദിച്ചു:

“മുണ്ടാണ്ടിരിക്കാതെ പിന്നെ, എന്നാണോ ചെയ്യാനോ നാടു?”

“ചെയ്യാനതാ?...ചെയ്യാനതു...നമ്മക്കണ്ണാടു ചെല്ലും.”

“അണ്ണാടു ചെന്നും?”

“ചെന്നടാ?...ചെന്നടു പിന്നുപ്പറയാം.”

അന്നോനാണിയുടെ വിട്ടം പരിസരങ്ങളും കയ മനസ്യ

മാസചുദമായി. പിന്നേയും പലപല പ്രബാഹനങ്ങൾ ആര്യാസചുദങ്ഗിൽ വന്നുചെന്ന് കൊണ്ടിരുന്നു.

“അന്തോണിഡേം റോക്കൈഡേം അപ്പുനു കൊന്നതാം.”—എല്ലാവയം പിറുപിറുമു.

“ഞാറു?”

“ആരാണന്നാ?...എല്ലിനെ കൊല്ലുണ്ടാരാണാ? കോണെ പിടിക്കുണ്ടാരാണാ?”

അന്ന എഴുന്നേറു്, മീചിച്ചു ചുറ്റും നോക്കി. അതു വളരു അനുള്ളക്കളു അതിനമുൻപൊരിക്കലും അവർ കണക്കില്ല. ഏതൊരു അമധ്യം! എന്തീനവർ ഇങ്ങനെ അമധ്യംകൊള്ളുന്നു? അന്നയ്യു തോന്തി, തന്റെ അപ്പുന്നീരു തശ്ശേരിയെന്നിൽ പിന്നു “ആയിരമായിരും പിശാച്ചകൾ ഉടലെടുത്തിരിക്കുന്നും”.

അവർ മുറിത്തിരിഞ്ഞാൽ അംഗ്കളുടെയും തുലിച്ചുകൂടി. ഒരു തൊഴിലിലാളി പറഞ്ഞു:

“അന്തോണിഡേം റോക്കൈഡേം ചെന്നുള്ളാണതു്.”

മഹാരാത്രിയാണ് അവളുടെ ശീരസ്സിൽ തലോടിക്കാണ്ടുചാടിച്ചു:

“മോളേ, മോളുണ്ടു പോണാം?”

“ഞാൻ പോണാം”, എൻ്റെ വല്യച്ചായനോ, എൻ്റെ കാച്ചച്ചായനോ. വിളിച്ചുണ്ടുവരാൻ.”

കേടുന്നിനവർ സഹതാപങ്ങാട്ടുടി ചിരിച്ചു. ഒരു തന്റെ ചോദിച്ചു:

“മോളുണ്ടു ചെന്നാ, അവരിണ്ടാടു വരേപാ?”

“വരം. ഞാൻ ചെന്ന വിളിച്ചു, എൻ്റെ അച്ചായമാരുത്തും.”

“പോലീസുകാരു്” അവരെ വിട്ടുകേലു, മോളേ.”

“വിട്ടും. ഞാൻ ചെന്ന പറഞ്ഞാ, പോലീസുകാരു വിട്ടും. ഞാൻ പറയും, എൻ്റെച്ചായമാരാണനു്, എൻ്റെ അപ്പു പത്രക്കെടക്കുന്നും.”

കേടുന്നിനവർ പിന്നേയും ചിരിച്ചു. അന്ന മുന്നോട്ടുള്ളിക്കേറി.

അങ്ങക്കലെ ഒരു ചലനം! ഒരു പിറുപിറുച്ചു്:

“വനു”. അവരു വനു.”

“വനു?...എൻ്റെ മകളു വനു? ”—എലി ചാടിയെഴു നേരു. അവർ മുറിത്തിരുന്നി കാടി:

“വനു?...വനു?”

എലിയു വഴിമാറിക്കൊടുത്തു. അന്തോൺ എലിയു താങ്ങിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു റോക്കി അന്നയുടെ കൈപിടിച്ചു കൊണ്ടു വീട്ടിലേക്കു കേരി. അവരുടെ പിറകിലുണ്ട്, അചടച്ച മനഃപ്രസ്താവന. അവർ വീട്ടിലീട്ടുയിൽ കേരിക്കശിശ്ര പ്രോത്സാഹി, അയാൾ ആർത്ഥിക്കുന്നതിൽ മരണതു.

എലിയും അന്നയും മുതശ്ശരിരുത്തു കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കൂട്ടു. റോക്കി കണ്ണടിയിൽ മുടച്ചു. അന്തോൺ തുടിച്ചുനോക്കി നിന്നുതെ ഉള്ള.

“പോലീസുകാരു് അവരു പിട്ടാ? ”—കര തൊഴിലാളി ചോദിച്ചു.

“പോലീസുകാരു് അവരു കാരുത്തനിക്കണു്. ശവത്തിനെ കണ്ണേംചു് ഇപ്പുത്തനെനു അവരു പിടിച്ചാണു പോവും.”

പാതിരി വനു. കമ്മ്ണങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു, ശവം ശവപ്പുടിയിൽ വച്ചു.

“പോയാ?.....എന്നു ഇടേച്ചു പോയാ? ”—എലി മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു.

അനു എലിയു താങ്ങിപ്പിടിച്ചു.

രാജേഷ്വരിമായിതന്നു ആ ദ്രോഗങ്ങലാഡയാറു. ശവപ്പട്ടിയുടെ പിറകിൽ, ദ്രോഗത്തിനുശേഷം അന്നാധരയിൽനിന്നു് അമഘ്രത്തിനുശേഷം കമിളകൾ ഉതിരുത്തുകൊണ്ടു്, കര മനഃപ്രസ്താവനി ഒഴുകിക്കൊണ്ടാടിതന്നു. വഴീക്കൈയിൽനിന്നും കര തന്നെ ചേലാധിക്കാര്യിൽ വക്കുകൊണ്ടാടിതന്നു കര തൊഴിലാളിയോടു ചോദിച്ചു:

“ആരാണു് ചതുരു്? ”

“അന്തോണീടു അപ്പുൻ.”

“ആരാണു് അന്തോണീ? ”

“അന്തോണീനു അറിയുകേലനുാ! ”—തൊഴിലാളി

അതുപേട്ടു.

“മുതലാളിയാണോ? ”

“മൊതലാളിട അപ്പൻ ചത്താലു്”, തന്നെ എന്തിനാണിങ്ങനെ പോരുകേ പോണ്ടതു്?”

“പിന്നാരാണയാൾ?”

“അതാൾ?..... തന്മൈക്കുട നേതാവാണു് അംഗോതാണു്. അധികാർഡ അപ്പനാണു് ചത്തതു്.”

ഫുശാനഭലാഷയാറു വരീത്രമുതലാളിയുടെ വീട്ടിനമുസി ഘുടം കടന്നപോയി. വരാന്തയിൽ നിന്നിടന്ന വരീത്രമുതലാളി നേരം നോക്കിയിട്ടു് അക്കത്തേക്കു വലിഞ്ഞു. കൊച്ചു മുതലാളി അവിട്ടുനേരം നിന്നു. അധികാർഡ പല്ലിറുക്കിക്കൊണ്ടു്, മറാളു നിന്നിടന്ന മുപ്പുനോട്ടു് എന്താക്കുയോ പറഞ്ഞണ്ടു്.

ഭോഖയാറുജുടെ പിറകിൽ, ആ ചട്ടപ്പ് മനഷ്യൻ ഏകാക്കിയായി വരുന്നണ്ടു്. അധികാർഡ ചുണ്ടിക്കാണ്ടു് മുപ്പൻ കൊച്ചുമുതലാളിയോടു പറഞ്ഞു:

“അവനാണു് — കൊച്ചുപ്പമൊണ്ടാക്കുണ്ടായും.”

അമ്പും പതിനൊന്ന്

ആ മനഷ്യൻ ആരാണു്? — ആ ചട്ടപ്പ് മനഷ്യൻ!

കവിപ്രദയമുള്ള ഒരു തൊഴിലാളി പറഞ്ഞു, അധികാർഡ ചുട്ടിള്ള കാറാണു് എന്നു്. മറററാതു തൊഴിലാളി പറഞ്ഞു, അധികാർഡ തീപ്പുാരിയാണെന്നു്.

കാററിനപ്പോലെതന്നെ അധികാർഡ പത്രങ്ങിപ്പുത്തണ്ണു് ഇടവഴികളിലുടെ നടക്കുന്നതു കാണാം; തൊഴിലാളികളിലുടെ വീഴുകളിൽ ചെന്നകേരുന്നതു കാണാം; ചായക്കുടകളിലു് മറിയാൻകടകളിലു് തന്ത്തിന്ത്തണ്ണു് നില്ക്കുന്നതു കാണാം. ഫാച്ചറികളിൽ പാത്രപാത്ര കേരുന്നതു കാണാം. പക്ഷേ, ആ കാററിന കളിമ്മയിലു്, ആ കാററു് ആരും മയ്യിപ്പോകാറുമില്ല.

ആ കാററിനൊരു ചുട്ടണ്ടു്. ഉറങ്ങുന്നവരെ ഉണ്ടായും; എരിയുന്ന തീയിനെ ആളുക്കുന്നതിൽക്കും; അധികമായി കൗത്തി

പ്രാക്കം; ശാന്തതയിൽ അസ്പാസ്യം വിത്തും; സംരക്ഷിയിൽ അസംരക്ഷി വിത്രും.

ചിലപ്പോൾ അയാൾ തീപ്പുരിപോലെ പാനനടക്കം; ആരാണയാർ? — ആ ചടച്ച പ്രാക്കുതനായ മനഃഖല!

അയാളുടെ നാട്ടം വീഴ്ചം പേരും ആക്കം; അംഗിത്രുള്ളാ. അയാളോടു ചോദിച്ചാൽ, ആ ചോദ്യത്തിൽനിന്ന് തന്റെ പുന്പം അയാൾ ഒഴിവുള്ളതുണ്ടും. ഒരുവിൽ എല്ലാവരും അയാളെ കാറു് എന്ന വിളിച്ചുതുടങ്ങി. അതാണയാർക്കു ഭോജിക്കുന്ന പേര്. കാറു്! — പുട്ടുള്ള കാറു്! കൊടുക്കാറിനെ സ്വല്പിക്കാൻ വന്നിരിക്കുന്ന കൊച്ചു കാറു്!

കണ്ണുശക്കരൻമുതലാളിയുടെ ഏക്കറിയിലും ആ കാറു് ചിലപ്പോൾ, പാത്രപാത്ര കടനംചെല്ലാറില്ലെന്ന്. ഒരു ദിവസം കാളിക്കുട്ടിപ്പുരിക്കുന്ന കണ്ണു വിനോടു ചോദിച്ചു:

“അതാരാണഡോ, കണ്ണു, ചെലപ്പുള്ളിവുടെ വരണ്ണതു്?”

“ഇവിടെ ആരാണു് വരണ്ണതു്?”

“പ്രാതനെപ്പുരാലെ തെന്തനിവിടെ വരാരാണല്ലോ, അയാളാരാണു്?”

“അതാ?... അതു്... അയാളു ചുമ്മാ വരണ്ണാണു്.”

“ചുമ്മാ വരണ്ണാക്കി, നിന്നു എന്തിനാണു് ഒളിച്ചും മറഞ്ഞും അയാളോടു വത്താനും പായണ്ണതു്?”

“അയാളു പിരാന്ത പായണ്ണതു കേക്കാനാണു്, എന്നും ചെന്ന നിക്കണ്ണതു്.”

“പിരാന്ത കേക്കണ്ണാക്കി, വഴിലിറിങ്കിനിനു കേക്കണാം. ജോലിചെയ്യേണ്ടതല്ലോ, പിരാന്ത കേക്കണ്ണതു്.”

“അയാളു വരണ്ണാൻ, എന്നും എന്തു കാട്ടാനാണു്?”

“നിന്നു കേക്കാൻ നീനുള്ളേ, അയാളു പായണ്ണതു്?”

“അയാളു പായുമ്പുറിനെ, എന്നും കേക്കാണ്ണതുചെയ്യുന്നാണു്?”

“നിന്നു അയാൾക്കു പായ മേടിക്കുംപാണ്ടുകൊടുക്കണം തെന്തിനാണു്?”

“പാവമല്ലേനു കൗത്തിട്ടാണു്?”

“എന്നും അയാളോടു പാണ്ണേരക്കണം, ഇന്തി ഇവരുടെപ്പുന്നു്.”

“അയാളു വനാലേന്താണോ?”

“വനാലു?...വനാലേന്താണനു പിന്ന കാട്ടി എരം.”

അനും അയാൾ വനു—ചുട്ടുള്ള ആ കാറു! തൊഴിലു ദിക്കൽ അയാളുടെ ചുറ്റു തുടി—ആണാണെള്ളും പെണ്ണുണ്ണെള്ളും. നാരോ തൊഴിലാളിക്കും അയാളോട് പലതും പായാനണ്ണു്. മുല്ലാവരോടുമായി അയാർക്കും ചിലതു പായാനണ്ണു്. തൊഴിലാളിക്കൽ പാശ്വത്തെല്ലാം അയാൾ ഗ്രംഖവും കേട്ടു. അയാൾ പാശ്വത്തെല്ലാം തൊഴിലാളിക്കുള്ളും കേട്ടു—ആദരപും. അയാൾ പൊയിക്കുറഞ്ഞപ്പാർ, കാളിക്കുറിച്ചുാണതി മായ വിശേഷ വിളിച്ചു ചോദിച്ചു:

“അതാരാണടി, മാതവീ?”

“അതാണു് കാറു്.”

“കാറാ!...അവുടെ വനാ മനങ്ങ്യുണ്ടു് കാഞ്ഞമാണു് എന്നും ചോദിച്ചുതു്.”

“അയാളു ഏല്ലാതു് കാരാനാണു് വിളിക്കുന്നതു്.”

“അയാളുന്തിനാണുവിടെ വരുന്നതു്?”

“ചുമ്മാ വരുണ്ണു്.”

“നിബാരാനുണ്ടാണു്, അയാളോടിതു് പുനാരം? നീയു് അയാക്കുടെ തോളിലു് ഉരമ്മി നിക്കുണ്ണ കണ്ണല്ലോ.”

“ഉരമ്മിനിനാലുന്താണു്?”

“ഉരമ്മിനിക്കുന്നതു് പുനാരം പായണ്ണതുമെല്ലാം നിങ്ങും അന്തു ചെന്നായിരോ. ഇവുടെ അതൊന്നും പറ്റ കേലു്.”

“അയാളു ചീതു തുര ജുനിനു നടക്കുണ്ണ ആളുല്ലു്.”

“പിന്നയാളുന്തിനാണു് നടക്കുണ്ണതു്?”

“അയാളു?...അയാളു?...എ! ഇനിക്കരിയാമേലു്”—അവൻ അവിടെനിന്നു പെണ്ണുള്ളണ്ടു.

അടുത്തദിവസവും അയാൾ വനു. തൊഴിലാളിക്കൽ അയാളോട് സംസാരിച്ചു. അയാൾ തൊഴിലാളിക്കുളോടും സംസാരിച്ചു. കണ്ണുശക്കരശ്ശുതലാളിക്കു കലിക്കേറി. അയാൾ തോപാലനു വിളിച്ചു ചോദിച്ചു:

“അരുതാണടാ, അരു കൊഴപ്പുക്കാരെന ഇവരു വിളിച്ചു സെട്ട് വരുണ്ടു്? ”

“അയ്യാളു് തന്നാതാൾ വരുണ്ടോണു്, മൊതലാളി.”

“അയ്യാക്കരെ ജാതി എന്താണു്? ”

“ആ!”

“അയ്യാളു് ഇഷ്ടവനാണോനാണു് ചോതിച്ചതു്.”

“ആ! ഇന്തിക്കരിയാമേലു മൊതലാളി.”

“ഇഷ്ടവരെ നശിപ്പിക്കാൻ നടക്കണ്ണവനാണെന്നു്.”

“അതെന്താണു്, മൊതലാളി, അങ്ങനെ പറയുണ്ടു്? അയ്യാളു് ഏതു് ഇഷ്ടവനെനു് നശിപ്പിച്ചതു്? ”

“എന്നെ—എന്നെ നശിപ്പിക്കാനാണയാളിനെനു് ചുറ്റി നടക്കുണ്ടു്.”

“അയ്യാളു് ചുറ്റിപ്പറ്റി നടന്നാ മൊതലാളി നശിക്കപ്പോ?”

“അയ്യാളു് ചുറ്റിപ്പാറി നടന്നിട്ടല്ലേ, വരിതുമുതലാളിടെ കമ്പനിലു കൊഴപ്പുക്കുമാണോയരു്? ”

“വരിതുമൊതലാളി ഇഷ്ടവനാണോ, മൊതലാളി?”

“എന്നവച്ചാലു്...”

“എന്നവച്ചാലെന്നാണു്? ”

“എടാ, ഞാനൊക്കെ ഇഷ്ടവനല്ലേ?”

“അതേ.”

“ഇഷ്ടവക്കുമൊതലാളിനെ ഗ്രന്ഥപ്പുത്തണ്ണടതാരാണു്? ”

“അരുരാണു്? ”

“ഇഷ്ടവത്താഴിലാളികളു്.”

“അപ്പുളു്, ഇഷ്ടവത്താഴിലാളികളു് ഗ്രന്ഥപ്പുത്തണ്ണടതാരാണു്? ”

“എടാ നിങ്ങളെ ഗ്രന്ഥപ്പുത്താൻവേണ്ടിട്ടല്ലേ, ഞാനി തെല്പാം ചെയ്യുണ്ടു്? ”

“വേണ്ടാനു്! ഞങ്ങളെ ഇങ്ങനെ ഗ്രന്ഥപ്പുത്തണ്ണടാനു്! ”

“അല്ലെങ്കിലും, ചോക്കാൽ കോഴികളാണടാ.”

“അതെന്നെന്നു്, മൊതലാളി, ചോക്കാൽ കോഴികളാവുണ്ടു്? ”

“കൊല്ലാൻ പിടിച്ചാലും വളർത്താൻ പിടിച്ചാലും നെല

വിളിക്കണ്ടു കോഴികളാണ്. അതാണ് ചോമുത കോഴി കളാണെന്ന പറഞ്ഞതു്.”

“തന്ത്രങ്ങൾ മുന്നനെ വളര്ത്തണാനാണ് തന്ത്ര പറഞ്ഞതു്.”

“എന്നാ, ആ കോഴിപ്പുക്കാരൻ പറയുണ്ടും കേട്ടാണ്ടു പോയി ചാവിനെടാ—ചാവിൻ!”

“ചാവണേണാം”, മൊതലാളി, മുതിലും നല്ലതു്.”—ഗോപാലൻ പിന്നെ ഒന്നു ഒകർക്കാൻ നില്ക്കാതെ, അവിടെ നിന്നു പോയ്ക്കാണ്ടു.

“കോഴികളാണ് നിങ്ങളെല്ലാം!”— മുതലാളി വിളാച്ചു പാഞ്ഞു.

കണ്ണു ഗോപാലനോടു ചോദിച്ചു:

“അതെന്നാണെന്നു ഗോപാലാ, മൊതലാളിക്കെന്നു പോയണ്ടു്?”

“മൊതലാളി പറയുണ്ടും, നമ്മെല്ലാം കോഴികളാണും; കൊല്ലാമ്പിടിച്ചാലും വളര്ത്താമ്പിടിച്ചാലും ശാല വിളിക്കുണ്ടും.”

“എന്നാമ്പിനെന്നതിനാണും, കോഴിനെ പിടിക്കുന്നതു്? പിടിച്ചിട്ടല്ല എല്ലവിളിക്കുന്നതു്?”

“നമ്മെല്ല പിടിക്കുന്നതു വളര്ത്താനാണുണ്ടും.”

“വളര്ത്താതു കൊല്ലാനല്ലോ?”

“നമ്മെല്ല പിടിക്കുവോ നമ്മെല്ല എല്ലവിളിക്കുതെന്നാണും മൊതലാളി പറയുന്നതു്.”

“കോഴി എല്ലവിളിക്കാണെന്നിക്കുന്നോക്കിലും, കൂറുന്നു കോഴിനെ പിടിക്കാണിരിക്കുണ്ടോം.”

“കാല്യുച്ചട്ടിത്തന്നെ അഞ്ചോട്ടു ചെന്ന പാ, ഓ, അവടെ നിക്കാണും.”

“പറയാമെട, ഗോപാല—പിന്നെമ്പറയാം.”

കാറ്റു പിന്നെയും അവിടെ വരും. കാറ്റിനു ശേഷതിയും ചുട്ടു വൻഡിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പിറുപിറുചുകളും മുറുറുചുകളും പല്ലിറുമ്പുകളായും ഉഗ്രമായ മുള്ളുകളായും അപാരന്തരപ്പട്ടിക്കു ദിവസം ശൈക്ഷാടികളിൽ ചുണ്ടും അരച്ചുകൂട്ടിരുന്നു.

ബീഡി ചോദിച്ചു. കാളിക്കട്ടിലേച്ചാത്തീ രണ്ട് ബീഡിയിൽനിന്നു
നിംബി. കുഞ്ചു ചോദിച്ചു:

“അതെന്നാണ്ടു?”

“ബീഡിയില്ലെ താൻ ചോദിച്ചതു?”

“അതേ.”

“ബീഡിയില്ലാണിരു.”

“താൻ അരച്ചുകൂട്ടിനാണ ചോദിച്ചതു.”

“അരച്ചുകൂട്ടിനാണിരു.”

“അരച്ചുകൂട്ടിനു രണ്ടു?”

“പിന്നാറുണ്ട് വേണ്ടതു?”

“വേറു കടേലൈല്ലോ അരച്ചുകൂട്ടിനു നാലുണ്ടു.”

“എന്നാ താൻ അവടെചുന്ന മേറിച്ചു.”

“ജോലിചെയ്യുണ്ടു” ഇവാട പാടിച്ചുവച്ചു, ഞാ
നെങ്ങെന്നാണ് അവടെചുന്ന ബീഡി മേറിക്കണ്ടു?”

“എന്നാ തരണ്ടു മേറിച്ചുണ്ടു പോണാം.”

“ഹാശാരമല്ലുാ!”

“പിന്ന, തന്റെ അപുൻ നേടിതാനോ?”

“ആരദ്ദം അപുമാത നേടിയപ്പു. തന്നെ ജോലിചെയ്യു
തുവി ഇന്ത്യാട തന്നാ മതി.”

“കുലിക്കാണ്” തരണ്ടു.”

“കാളു തരണംനാണ്” പറഞ്ഞതു.”

“കാളു തരാനൊക്കേലു.”

“ഒക്കെപാനു തന്നെ നോക്കേണ്ട്.”

“ഓ! നിങ്ങ നോക്കിച്ചു വാ.”

കുഞ്ചു ബീഡി വാങ്ങിയില്ല.

പിന്ന കാളിക്കട്ടിലേച്ചാർത്തിയോടു കയറ്റത്രു മാധവിയാ
ണു. അവൾ ഒരു ദിവസം ഇടങ്ങശീ അരി വാങ്ങി. അവൾ
ചോദിച്ചു:

“ഹതിനൊന്താണ്” വെലു?”

“വെലു എന്തിനാണറിയണ്ടു?” അപും തിനാപ്പോരേ?
കഴിയെല്ലാണോ?”

“തന്നെ ജോലിചെയ്യുക്കണ്ണതാണു. ചുമ്മാ അപും തി
ന്നാൻ വന്നതലു.”

“നീയെന്നാണെ, ഇതു ശൈരിക്കണമെന്നു്! വേണാക്കി എടു
ഞ്ഞാണെ പോട്ടി.”

മാധവി അരിയും എടുത്തുകൊണ്ട് പോയി. പോകുന്ന
ഒഴി അവൻ പിറുപിറുത്തു:

“ജോലി ചെയ്യുന്നെന്നതും കുന്നിക്കൊലു, കുച്ചുടം
വിക്കേണ്ടതും കുന്നിക്കൊലു. എന്നാപ്പിനെ, നീചുങ്ങാടു
കൊന്നാപ്പോരോ!”

കുറു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മാധവി അരിയുംകൊണ്ട് തിരിച്ചു
വന്ന. അരിവട്ടി കാളിക്കട്ടിച്ചുംബന്തിയുടെ മുസിലേവിഞ്ഞതിട്ടു്,
മുള്ളിക്കൊണ്ടാവൻ പറഞ്ഞു:

“കൊല്ലു്!—നീചുങ്ങാടു കൊന്നേരു്!”

“നീയെന്നാണെ തുള്ളണമുത്തു്?”

“അതു അരിയെന്നു് അള്ളന്നോക്കിയോ.”

“എന്നാണു്? മുട്ടലേവാണോ?”

“മുട്ടലൂ കൊറവാനു അളക്കുമ്പെള്ളുഡിയാം.”

“നീയെന്നാടു പറഞ്ഞത്തു്.”

“അതു മുന്നാഴി അരിയെ കൂട്ടു്!”

“എന്നും, നാമി അരി നീ ആക്കാണ്ടു കൊടുത്തതാണു്.”

“ദേ, ഇല്ലാവചനം പറഞ്ഞാലോഡല്ലോ!...നാട്ടിലി
സ്ഥാന വെലും, അള്ളവില്ലും കൊറവു്. ഇങ്ങനെ കുച്ചുപ്പം
വിറിവാലു് തലേലിടിത്തീ വിചും!”—അവൻ തലയിൽ കൈക
വച്ചു പിരാവി.

കാളിക്കട്ടിച്ചുംബന്തി അരിയലുക്കെന്ന നാമിക്കൊണ്ടു മാധ
വിയുടെ താടിക്കൊത്തു കുത്തും ഒരു അട്ടഹാസവും:

“എന്നെന്നീ പൊറുമ്പുത്തു്!”

മാധവി പീടിക്കുകയുള്ളിലേക്കു പാഞ്ഞുകയറി. സാമാന്യ
ഞഞ്ചിൽ തുള്ളു തുള്ളുക്കുട്ടിയെടുത്തു കാളിച്ചുംബന്തിയുടെ തലയ്ക്കു
കുടി കൊടുത്തു. കാളിച്ചുംബന്തിയുടെ തല പൊട്ടി ചോര
വന്ന.

പാട്ടുരിയിൽ നിന്നിരുന്ന കണ്ണുശകരൻമുതലാളി
വിവരമറിഞ്ഞു് ഒടിയെന്തിയപ്പോഴേക്കു മാധവി കടന്നക
ഉണ്ടു.

I-Mab-647

(Malayalam)

Kannadi

Novel

By P. KESAVA DEV

Poojappura, Trivandrum

First Published May 1961

Reprinted February 1965

Printed at

INDIA PRESS, KOTTAYAM

Price Rs. 2.50

Copyright

P. Kesava Dev

Publishers:

**Sahitya Pravarthaka Co-operative
Society Ltd., Kottayam, Kerala State**

Sales Department:

NATIONAL BOOK STALL
Kottayam Kerala State India

കണ്ണടി

പി. കേശവദേവ്

പ്രസാധകരാർ
സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം

നാഷ്ടനൽ പ്രകാശാധി

കോട്ടയം

വില മ. 2.50